

**Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
НАЦІОНАЛЬНИЙ ГІРНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“Інвестування”**

*освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів з фінансів га-
лузі знань 0305 «Економіка і підприємництво»
напряму підготовки 6.030508 - фінанси і кредит*

Чинний від 2011 – 08 – 01

Видання офіційне

Дніпропетровськ
Державний ВНЗ «НГУ»

2012

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«НАЦІОНАЛЬНИЙ ГІРНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Інвестування»

Галузь знань **0305 «Економіка і підприємництво»**

Напрямок підготовки **6.030508 - фінанси і кредит**

Освітньо-кваліфікаційний рівень - **бакалавр**

Кваліфікація - **341 фахівець в галузі фінансів**

ПОГОДЖЕНО

Голова методичної комісії Державного
ВНЗ «НГУ» за напрямом 6.030508 Фі-
нанси і кредит

_____ проф. О.С.Галушко

"01" червня 2012 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

_____ проф. П.І.Пілов

" ____ " _____ 20 ____ р.

ПОГОДЖЕНО

Директор _____ науково-методичного
центру ДВНЗ «НГУ»

_____ В.О. Салов

" ____ " _____ 20 ____ р.

Керівник розробки

_____ Н.М.Штефан

"01" червня 2012р.

ПЕРЕДМОВА

1. РОЗРОБЛЕНО І ВНЕСЕНО

кафедрою економічного аналізу і фінансів ДВНЗ «НГУ»

2. ЗАТВЕРДЖЕНО ТА НАДАНО ЧИННОСТІ

наказом ректора Національного гірничого університету
від 30.08.20 12 №

3. УВЕДЕНО

вперше

4. РОЗРОБНИКИ СТАНДАРТУ

Штефан Наталія Миколаївна, доцент кафедри економічного аналізу і фінансів

Цей стандарт не може бути повністю або частково відтворений, тиражований і розповсюджений без дозволу Національного гірничого університету.

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1. Галузь використання	4
2. Нормативні посилання	4
3. Базові дисципліни	5
4. Дисципліни, що забезпечуються.....	5
5. Обсяг дисципліни.....	5
6. Компетенції, що набуваються, та зміст дисципліни.....	6
7. Індивідуальне завдання.....	9
8. Позначення фізичних одиниць.....	10
9. Форма підсумкового контролю.....	10
10. Вимоги до інформаційно-методичного забезпечення дисципліни.....	10
11. Вимоги до засобів діагностики.....	11
12. Рекомендована література.....	11
13. Відповідальність за якість викладання та інформаційно-методичного забезпечення.....	11

Вступ

Цей стандарт є складовою частиною стандартів вищої освіти ДВНЗ «НГУ».

Програма навчальної дисципліни ПП19 «Інвестування» - нормативний документ, який складається на підставі освітньо-професійної програми (ОПП) та ОПП вибіркової частини підготовки бакалавра напряму підготовки 6.030508 - фінанси і кредит.

Навчальна дисципліна визначає комплекс модулів, що підлягають підсумковому контролю. Модуль – це задокументована сукупність змістових модулів, що реалізується за допомогою певних видів навчальних занять з визначеними цілями (лекції, лабораторні, практичні, семінарські тощо). Змістовий модуль – сукупність навчальних елементів, створена за ознакою відповідності певному навчальному об'єктові та подана в ОПП.

Навчальна програма розробляється кафедрою, яка наказом ректора закріплена для викладання дисципліни.

Програма навчальної дисципліни розробляється на весь період реалізації освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів з фінансів галузі знань 0305 «Економіка і підприємництво» напряму підготовки 6.030508 – «Фінанси і кредит» і затверджується наказом ректора.

1. Галузь використання

Стандарт поширюється на кафедри НГУ, що здійснюють викладання нормативної дисципліни «Інвестування» бакалаврам з фінансів.

Стандарт встановлює:

- компетенції, які має опанувати студент;
- перелік змістових модулів та інформаційну базу (навчальні елементи), яка опосередковує освітні та професійні уміння за вимогами освітньо-кваліфікаційної характеристики бакалавра;
- розподіл навчального матеріалу за видами занять;
- норми часу на викладання та засвоєння інформаційної бази;
- позначення одиниць фізичних величин, які використовуються в навчальному матеріалі;
- форму підсумкового контролю;
- відповідальність за якість освітньої та професійної підготовки;
- інформаційно-методичне забезпечення навчальної дисципліни;
- вимоги до засобів діагностики.

Стандарт придатний для сертифікації фахівців та атестації випускників вищих навчальних закладів.

2. Нормативні посилання

2.1. Закон України «Про вищу освіту».

2.2. Національний класифікатор України: Класифікатор професій. ДК 003-2010.

2.3 Наказ Міністерства освіти і науки України №642 від 09.07.2009. «Про організацію вивчення гуманітарних дисциплін за вільним вибором студента».

2.4. Постанова КМ України №1719 від 13 грудня 2006 р. «Про перелік напрямів, за якими здійснюються підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра» (зі змінами внесеними згідно з Постановами КМ України №1193 від 03.10.2007р., №565 від 25.06.2008р., №660 від 23.-7.2008р.)

2.5. Наказ Міністерства освіти і науки України №58 від 27 січня 2007. «Про порядок введення в дію переліку напрямів, за якими здійснюються підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра».

2.6. Постанова Кабінету Міністрів України № 787 від 27 серпня 2010 р. «Про затвердження переліку спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційними рівнями спеціаліста і магістра» зі змінами, внесеними Постановами КМ України №267 від 17.03.2011р., №516 від 18.05.2011р., №567 від 1.06.2011р., №227 від 21.03.2012р.

2.7. Наказ Міністерства освіти і науки України № 1067 від 09.11.2010р. Про введення в дію переліку спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційними рівнями спеціаліста і магістра, затвердженого Постановою КМ України від 27 серпня 2010р. №787».

2.8. Освітньо-професійна програма вищої освіти підготовки бакалаврів з фінансів галузі знань 0305 «Економіка і підприємництво» напряму підготовки 6.030508 - фінанси і кредит.

2.9. СВО НГУ НМЗ-10. Нормативно-методичне забезпечення навчального процесу. Дніпропетровськ: Національний гірничий університет, 2010.

3. Базові дисципліни

ПНЗЕ 1 «Мікроекономіка»	ПП 1 «Економіка підприємства»
ПНЗЕ 3 «Макроекономіка»	ПП 17 «Фінанси підприємств»
ПНЗЕ 5 «Економіко-математичні методи»:	ПП 9 «Статистика»
- оптимізаційні методи і моделі	ПП4 «Гроші і кредит»
- економетрика	ПП5 «Фінанси»

4. Дисципліни, що забезпечуються

ОПП вибіркової частини підготовки бакалавра галузі знань 0305 «Економіка і підприємництво» напряму підготовки 6.030508- фінанси і кредит:

- ППс13 «Економічна безпека діяльності підприємств»
- ППс17 «Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва»
- ППс18 «Фінанси підприємницьких структур»
- ПП с16 «Управління витратами»
- ППв2 «Фінансовий аналіз»

ПП18 «Фінансовий ринок»

Згідно з ОПП освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст спеціальності 7.030508 – «Фінанси і кредит» за всіма спеціалізованими програмами

ПП1 «Фінансовий менеджмент»

ПП5 «Ринок фінансових послуг»

ПП6 «Фінансова санація та банкрутство підприємств»

Згідно з ОПП освітньо-кваліфікаційного рівня магістр спеціальності 8.030508 – «Фінанси і кредит» за всіма магістерськими програмами

ПП1 «Фінансовий менеджмент»

ПП5 «Ринок фінансових послуг»

ПП6 «Фінансова санація та банкрутство підприємств»

ППс6 «Управління ризиками фінансового ринку»

5. Обсяг дисципліни

Загальний обсяг – 4 кредити ECTS (144 академічні години).

Лекції - 28 академічних годин.

Практичні заняття - 14 академічних годин.

Контрольні заходи - 6 академічних годин.

6. Компетенції, що набуваються та зміст дисципліни

Модулі	Компетенції (з використанням матеріалу модуля студент повинен уміти)	Змістові модулі	Розподіл часу		
			аудиторний	самостійна робота	загальний
1	2	3	4	5	6
№ 1	Визначати поняття інвестицій та інвестиційної діяльності, їх мету завдання та функції інвестиційної діяльності. Визначати економічну сутність інвестицій та ознаки класифікації інвестицій. Класифікувати інвестиції за різними ознаками. Визначати учасників інвестиційного процесу. Визначати сутність і завдання кожного з етапів інвестиційного процесу. Визначати види та характеристики фінансових інструментів. Аналізувати інвестиційні якості цінних паперів, переваги і вади використання різних фінансових інструментів в різних ситуаціях. Визначати вартість фінансових ін-	Лекції–7 семестр, I чверть (1...8 тижні) Аудиторні: Лекції – 4 години на тиждень			
		Вступ	4	48	80
		Тема 1. Методологічні основи інвестування Класифікація та види інвестицій. Суб'єкти та об'єкти інвестування. Етапи інвестиційного процесу			
		Тема2. Фінансові інструменти. Фінансові посередники. Фінансові ринки.	4		
		Тема 3.Оцінка вартості фінансових інструментів. Визначення доходності фінансових інструментів.	4		

1	2	3	4	5	6
	струментів за різними моделями оцінки. Визначати доходність фінансових інструментів. Формувати та управляти інвестиційним портфелем підприємства. Визначати ефективність реальних інвестицій. Застосовувати різні методи оцінки ефективності реальних інвестицій для вибору найкращого з них. Вміти робити висновки щодо вибору того чи іншого інвестиційного проекту для подальшого розвитку підприємства. Обґрунтовувати та визначати норму доходності для інвестора. Узагальнювати і систематизувати результати аналізу і оцінки ефективності інвестиційних проектів для вибору оптимального варіанту інвестиційного розвитку підприємства. Визначати джерела фінансування інвестиційної діяльності. Оцінювати вартість залучення різних джерел фінансування інвестиційної діяльності. Визначати вартість капіталу підприємства. Оцінювати структуру капіталу підприємства. Узагальнювати результати оцінки структури капіталу та вміти оптимізувати її.	Тема 4. Сучасна портфельна теорія. Вибір оптимального портфелю цінних паперів.	4		
		Тема 5. Інвестиційні проекти. Обґрунтування доцільності інвестування. Управління реальними інвестиціями	4		
		Тема 6. Оцінка ефективності інвестицій.	4		
		Тема 7. Фінансове забезпечення інвестиційного процесу. Позикові джерела фінансування інвестицій. Структура капіталу підприємства: оцінка та оптимізація	4		
		Модульний контроль лекційного матеріалу: 8 тиждень	4		
Разом	32				
№ 2	Класифікувати інвестиції за різними ознаками. Визначати учасників інвестиційного процесу. Визначати сутність і завдання кожного з етапів інвестиційного процесу. Визначати умови і порядок застосування фінансових інструментів, їх види та характеристики.. Аналізувати інвестиційні якості цінних паперів, переваги і вади викори-	Практичні заняття – 7 семестр, I чверть (1...8 тижні) Аудиторні – 2 години на тиждень			
	1 Аналіз інвестиційної діяльності підприємств: визначення форм інвестицій, видів фінансових інструментів, які використовуються на підприємстві, їх класифікація. Аналіз етапів інвестиційного процесу.	2	48	54	

1	2	3	4	5	6
	стання різних фінансових інструментів в різних ситуаціях. Визначати вартість фінансових інструментів за різними моделями оцінки. Визначати доходність фінансових інструментів. Виконувати розрахунки за різними моделями оцінки вартості фінансових інструментів. Визначати ефективність реальних інвестицій. Застосовувати різні методи оцінки ефективності реальних інвестицій для вибору найкращого з них. Вміти робити висновки щодо вибору того чи іншого інвестиційного проекту для подальшого розвитку підприємства. Обґрунтовувати та визначати норму доходності для інвестора. Узагальнювати і систематизувати результати аналізу і оцінки ефективності інвестиційних проектів для вибору оптимального варіанту інвестиційного розвитку підприємства. Визначати джерела фінансування інвестиційної діяльності. Оцінювати вартість залучення різних джерел фінансування інвестиційної діяльності. Визначати вартість капіталу підприємства. Оцінювати структуру капіталу підприємства. Узагальнювати результати оцінки структури капіталу та вміти оптимізувати її.	2.Визначення класифікації фінансових інструментів. Аналіз діяльності фінансових посередників.	2		
		3. Визначення вартості акцій (простих та привілейованих) та облігацій (дисконтних та купонних).	2		
		4.Визначення доходності фінансових інструментів	2		
		5. Визначення доходності портфелю цінних паперів. Вибір оптимального портфелю цінних паперів.	2		
		6. Оцінка ефективності реальних інвестиційних проектів	2		
		7. Визначення оптимальної структури капіталу підприємства	2		
		Модульний контроль – захист розрахункового індивідуального завдання (ІРЗ) за розкладом занять: 8 тиждень	2		
		Разом	16		
		Разом з дисципліни	48	96	144
		Частка навантаження		0,67	

7. Індивідуальне завдання

До екзамену допускаються студенти, які виконали індивідуальні розрахункові завдання:

- 1) Розрахункове індивідуальне завдання №1 – Визначення кращого інвестиційного проекту за різними критеріями.
- 2) Розрахункове індивідуальне завдання №2 – Визначення доцільності та ефективності впровадження інвестиційного проекту.

3) Розрахункове індивідуальне завдання №3 - Вибір оптимального портфелю ЦП.

Виконання індивідуальних завдань здійснюється відповідно до методичних рекомендацій [13.6, 13.7].

Загальні вимоги, що забезпечують максимальну оцінку виконання індивідуального завдання:

- правильність рішень;
- повнота структури розрахунків (постановка задачі, розрахункова схема, рішення, оцінка рішення);
- грамотність, лаконізм і логічна послідовність викладу;
- оформлення відповідно до чинних стандартів;
- наявність посилань на джерела інформації;
- самостійність виконання (діагностується під час захисту).

8.Позначення економічних показників:

- PV – теперішня вартість грошових потоків,
- FV – майбутня вартість грошових потоків,
- NPV- чиста теперішня вартість грошових потоків,
- IRR – внутрішня ставка доходності інвестиційних проектів.
- R – доходність портфелю цінних паперів,
- Дцп –доходність цінного паперу,
- A- ануїтет,
- i – ставка дисконтування,
- Вa – вартість акції,
- Вобл - вартість облігації,
- Тобл- термін погашення облігації.

9. Форма підсумкового контролю

Нормативна форма підсумкового контролю – іспит.

Підсумковий контроль здійснюється як оцінювання рівня сформованості компетенцій, що визначені у даному стандарті.

Самостійна робота з підготовки до контрольних заходів здійснюється за методичними рекомендаціями [13.6, 13.7].

Інформаційне забезпечення дисципліни – джерела 13.1- 13.3.

10. Вимоги до інформаційно-методичного забезпечення дисципліни

Зміст інформаційного забезпечення має відповідати програмі інтегрованої дисципліни в повному обсязі.

Методичне забезпечення повинно відповідати стандарту вищої освіти Національного гірничого університету «СВО НГУ НМЗ-10. Нормативно-методичне забезпечення навчального процесу. Дніпропетровськ: Національний гірничий університет, 2010».-138с.

Матеріали методичного забезпечення мають містити засоби діагностики у вигляді типових ситуаційних вправ з прикладами рішень

Викладач повинен забезпечити вільний доступ студента до матеріалів ін-

формаційно-методичного забезпечення дисципліни.

11. Вимоги до засобів діагностики

Засоби діагностики рівня сформованості компетенцій для проведення екзамени мають бути подані у вигляді ситуаційних вправ.

Оцінювання рівня засвоєння навчального матеріалу здійснюється через коефіцієнт засвоєння:

$$K_3 = N/P,$$

де N - правильно виконані істотні операції рішення (відповіді),
 P – загальна кількість визначених істотних операцій.

Критерії визначення оцінок:

“відмінно” -	$K_3 > 0,9;$
“добре” -	$K_3 = 0,8...0,9;$
“задовільно” -	$K_3 = 0,7...0,8;$
“незадовільно” -	$K_3 < 0,7.$

При остаточній оцінці результатів виконання завдання необхідно враховувати здатність студента:

- диференціювати, інтегрувати та уніфікувати знання;
- застосовувати правила, методи, принципи, закони у конкретних ситуаціях;
- інтерпретувати графіки, діаграми;
- аналізувати і оцінювати факти, події та прогнозувати очікувані результати від прийнятих фінансових рішень;
- викладати матеріал на папері логічно, послідовно, з дотриманням вимог чинних стандартів.

12. Рекомендована література

Основна література

1. Інвестування: Підручник/ В.М. Гриньова, В.О.Коюда, Т.І.Лепейко,О.П.Коюда. – К.: Знання, 2008.-452с.
2. Мойсеєнко І.П. Інвестування: Навч. посібн.- К.: Знання, 2006.- 490с.
3. Інвестування: Навч.-метод. посібн. Для сам. вивч. дисц., А.А.Пересада, О.О.Смірнова, С.В.Онікієнко, О.О.Ляхова. – К.: КНЕУ,2001-251с.
4. Шарп У., Александер Г., Бейли Дж. Інвестиції: Пер. С англ.. – М.: ИН-ФРА – М, 1997. – Х11, 1024 с.
5. Аналіз і розробка інвестиційних проектів, І.І. Циплик, С.О.Кропельницька, М.М.Білий та ін..- К.2005 -159с.
6. Штефан Н.М. Інвестування. Методичні рекомендації до практичних занять для студентів освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 0305 «Економіка і підприємництво» напряму підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит».- Дніпропетровськ:ДВНЗ «Національний гірничий університет», 2012.-27с.

7. Штефан Н.М. Інвестування. Методичні рекомендації до виконання розрахункових індивідуальних завдань для студентів освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 0305 «Економіка і підприємництво» напряму підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит».- Дніпропетровськ: ДВНЗ «Національний гірничий університет», 2012.-17с.

Додаткова література

1. Швець В.Я., Баранець Г.В., Єфремова Н.Ф. Інвестування: навч. посіб./ Швець В.Я., Баранець Г.В., Єфремова Н.Ф.- Дніпродзержинськ, ДДТУ, 2011, 459с.
2. Шевчук В.В., Рогожин П.С. Основи інвестиційної діяльності. – К.: Генеза, 1997. – 384 с.
3. Фінансово-інвестиційний аналіз. Навчальний посібник. – Київ „Українська енциклопедія”. – 1996, 298 с.
4. Ковалёв В.В. Финансовый анализ: Управление капиталом. Выбор инвестиций. Анализ отчетности. – 2-е изд., перераб. И доп. – М.: Финансы и статистика, 1999. – 512 с.
5. Нікбахт Е., Гроппеллі А. Фінанси / Пер. з англ.. В.Ф.Овсієнка, В.Я. Мусієнка.-К.: Основи, 1993.- 383с.
6. Четыркин Е.М. Методы финансовых и коммерческих расчетов. – М.: Инфра-М,1995.
7. Бочаров В.В. Инвестиционный менеджмент: Учебное пособие. – С.Пб,М.,Харьков, Минск, Питер. – 2000 -152с.
8. Бирман Г., Шмидт С. Экономический анализ инвестиционных проектов, - М.: Банки и биржи, 1997 – 631с.
9. Інвестиційний аналіз / Пересада А.А., С.В.Онкієнко, Ю.М. Коваленко. – К.:КНЕУ, 2003
- 10.Пересада А.А.Управління інвестиційним процесом. – К.»Лібра», 2002 - 471с.
- 11.Пересада А.А. Основи інвестиційної діяльності – К.: Изд-во Либідь, 1996 - 344с.

Додаткові джерела інформації

1. Закон України «Про інноваційну діяльність» // [Електронний ресурс]: режим доступу: URL://<http://portal.rada.gov.ua>
2. Офіційний сайт Державний комітет статистики України [Електронний ресурс]: режим доступу URL://<http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського, м. Київ, Пошук у каталозі дисертацій і авторефератів дисертацій [Електронний ресурс]: режим доступу URL://<http://www.nbuv.gov.ua/db/dis.html>
4. Офіційний сайт. Національний банк України. [Електронний ресурс]: режим доступу URL://<http://www.bank.gov.ua/>
5. Офіційний сайт. Фінансові новини [Електронний ресурс]: режим доступу: - URL://<http://finance.ua/>

6. Офіційний сайт. Фондовий ринок України [Електронний ресурс]: режим доступу: URL://<http://fundmarket.ua/news/>
7. Офіційний сайт. Financial Times. [Електронний ресурс]: режим доступу: URL:// <http://www.ft.com/home/europe>
8. Офіційний сайт. Словник інвестора (англ.) <http://www.investorwords.com>

13. Відповідальність за якість викладання та інформаційно-методичного забезпечення

Відповідальність за якість викладання та інформаційно-методичного забезпечення несе завідувач кафедри.